

**REFORMASI PENDIDIKAN III
PENDIDIKAN SIVIK
UNTUK
PENYUBURAN DEMOKRASI**

**SRI MURNIATI
AL-MUSTAQEEM M RADHI**

Institut Kajian Dasar

Reformasi Pendidikan III
Pendidikan Sivik
untuk
Penyuburan Demokrasi

*Buku ini merupakan hasil kajian
Sri Murniati dan Al Mustaqeem M Radhi*

diterbitkan oleh
Institut Kajian Dasar (IKD)
1-35, Jalan Orkid 1F,
Seksyen BS 1, Bukit Sentosa,
Rawang, Selangor,
Malaysia.
(ikdbudaya@gmail.com)

dengan kerjasama
Konrad Adenauer Stiftung

Cetakan Pertama, 2012.

*Perpustakaan Negara Malaysia Data Mengkatalog-dalam-Penerbitan
1. Sivik. 2. Pendidikan 3. Demokrasi I. Sri Murniati
II. Al Mustaqeem M Radhi III. Judul: Reformasi Pendidikan III*

*Hak cipta terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan mana-mana
bahagian artikel dan isi kandungan buku ini dalam apa juga bentuk
dan dengan cara apa jua sama ada secara elektronik, fotokopi,
mekanik, rakaman, atau cara lain
sebelum mendapat izin bertulis daripada
Institut Kajian Dasar.*

ISBN 978 983 884 098 9

font Book Antiqua

dicetak di
Mj Production
No. 23 Jln. PBS 14/13,
Taman Perindustrian Bukit Serdang,
43300 Seri Kembangan, Selangor.

daftar isi

Pendahuluan

Bab Satu

Celik Sivik *15*

Bab Dua

Celik sivikkah masyarakat dan anak muda kita? *31*

Bab Tiga

Pendidikan sivik dan kewarganegaraan di Malaysia *45*

Bab Empat

Pendidikan sivik dan kewarganegaraan di Jerman *71*

Bab Lima

Gagasan untuk kurikulum sivik di masa depan:
belajar daripada pengalaman Jerman *105*

Lampiran

119

Rujukan